

דבר העורן

מערכות

בית התוכן המקצועי של צה"ל לצבא ולביטחון לאומי
נוסד בתרצ"ט 1939

גיליון 494 | אב התשפ"ב | אוגוסט 2022

<http://maarachot.idf.il>

מפקד מערכות: ד"ר אמיר גילת

עורך מערכות: עדי לרנר

סגנית עורך: יעל קולטון זיו

עורך לשון: ניצן לוטן

עיצוב ועריכה גרפית: סטודיו זאב אלדר

רכזי מערכת: סמל עידו גבריאל ורב"ט אריאל לרידו

ISSN 0464-2147

טלפון: 03-7607585

דוא"ל המערכת: maarachot@idf.il

כתובת למכתבים: ד"צ 02624 צה"ל

יצא לאור באמצעות משרד הביטחון - ההוצאה לאור

הדעות והתפיסות המובעות במאמרים מבטאות את דעתם האישית של הכותבים.

תגובות למאמרים יפורסמו בגיליון העוקב בלבד.

לכניסה לאתר מערכות החדש

סרקו את הקוד

לתכנים נוספים בנושאי צבא וביטחון לאומי
הצטרפו לדף הפייסבוק של מערכות.

לעדכונים שוטפים הצטרפו לערוץ הטלגרם של מערכות.

לציוצים שוטפים הצטרפו לטוויטר של מערכות.

בשער: חיילים בפיקוד צפון במהלך אימון. צילום: אתר צה"ל

הטענה כי שדה הקרב השתנה מפלגת את קציני צה"ל וחוקריו זה שנים. לדברי המצדדים בהשתנות, בעבר נערכו המלחמות בין צבאות של מדינות, בעוד היום צבאות לוחמים בארגונים לא מדינתיים הפועלים בשיטות של גרילה וטרור. הצד האחר במחלוקת טוען כי אומנם נעשו שינויים בלחימה עצמה, אך טבע המלחמה נותר בעינו.

בגיליון 485-486 של מערכות כתב אל"ם (מיל") בועז עמידור על אובדנה של האסימטריה בטווח המגע: "כשינועו לוחמי גולני בתוך הנמרים המשוריינים שלהם בדרכם ללחימה בשכונת שג'אעיה במבצע הבא בעזה, תלווה אותם אש סיוע רציפה ואפקטיבית. מאמץ מודיעיני יעיל יציף מטרות אויב ותאי תקיפה מצוינים יפגעו באויב ביעילות. ואולם ברגע שייצמדו הכלים לבתים שבפאתי השכונה וכוחות החי"ר ייפרקו מהם, ייפסק הסיוע והכוחות ילחמו לבדם בקרבות פנים אל פנים".

טענתו של עמידור ברורה – כוחות הסיוע באש יכולים להגיע עד גבול מסוים, ומשם הלוחם צריך להשתמש בארגז הכלים שעומד לרשותו. אחד מכלים אלה הוא יכולות השדאות. בגיליון זה כותב סא"ל גלעד פסטרנק על אותן יכולות שעומדות לרשות הלוחם בשדה הקרב המודרני. לדבריו, השינויים המשמעותיים שנעשו בשני העשורים האחרונים בזרוע היבשה בארגון הכוח, והתפתחותן של תפיסות להפעלת כוח וטכניקות קרביות של כוחות היבשה, מבשרים על השינוי העיקרי באופן שבו צה"ל יתמרן במערכה הבאה – הסתמכות רבה על הטכנולוגיה ועל אש מנגד. בשל כך פסטרנק תוהה האם מדובר ביסוד חשוב לניצחון, או מזכרת מתקופות עבר.

דרך נוספת להתכונן ללחימה ולהתאמן לקראתה היא באמצעות משחקי מלחמה. מאמר נוסף בגיליון, פרי עטו של סא"ל (מיל") ד"ר דותן דרוק, מתאר את משחקי המלחמה כמגבירי למידה בהכשרות הפיקוד. דרוק טוען כי מדובר במתודולוגיה לבחינת רעיונות, תפיסות ותורות לחימה, תוכניות מבצעיות וקבלת החלטות, אך מתריע כי בעוד שהשתלמויות מקצועיות שנערכות בצה"ל משלבות יותר ויותר משחקי מלחמה מבוססי סימולטורים, חלק מהכשרות הפיקוד והמטה מצויות הרחק מאחור.

ההתמודדות עם האויב מצויה במרוץ מתמיד – מבחינת אמל"ח, טכנולוגיה וכשירות. על כך יעיד מבצע "עלות השחר", שהסתיים לאחרונה בהצלחה. כאשר הכוחות כבר מתאמנים למבצע הבא, בכל זירה שלא תבוא, רצוי להעשיר את סל היכולות ולהגביר את יכולתו להתאמן, כדי שבבוא העת נוכל להילחם כפי שנתאמן.

קריאה מהנה,

עדי לרנר

עורך מערכות